

KỸ THUẬT TRỒNG CÂY KHÔI NHUNG

Đặc điểm cây Khôi nhung

Cây Khôi nhung là một loài thân thảo nhỏ, mọc thẳng đứng, cao chừng 2-5m, ít phân nhánh. Lá tập trung ở đầu ngọn, mọc so le, mặt trên lá màu lục sẫm mịn như nhung, mặt dưới màu tím. Tại Việt Nam cây khôi được đánh giá là nguy cấp và cần được bảo vệ ở mức độ V.

Cây khôi nhung ưa bóng dưới tán rừng rậm ẩm ướt, phát triển tốt trên lớp đất nhiều mùn, ở độ cao từ 200 - 1200m. Mọc rải rác ở các tỉnh miền núi phía bắc và trung như: Lào Cai, Yên Bái, Lạng Sơn, Quảng Ninh, Vĩnh Phúc, Quảng Bình.... Phân bố nhiều nơi nhưng số lượng không nhiều do tái sinh hạt kém, lại bị khai thác với số lượng để làm thuốc. Do vậy, cần nhân giống, gây trồng để lấy nguyên liệu làm thuốc.

Điều kiện trồng Khôi nhung

Cây khôi nhung mọc rải rác dưới tán rừng khu vực gần khe suối. Nhiệt độ thích hợp để cây khôi phát triển từ 15-28 độ C, lượng mưa 1500-2500mm, khu vực có ánh sáng tán xạ.

Loại đất thích hợp trồng khôi nhung là đất feralit mùn trên núi, feralit mùn, đất ba dan, đất xám... thành phần cơ giới thịt nhẹ, tầng dày trên 30cm, độ PH 6,5-7.

Cây Khôi Nhung

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÁI NGUYÊN VIỆN NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT TRIỂN LÂM NGHIỆP

Điều kiện trồng dưới tán rừng: đất rừng trồng đã tạo tán, đất rừng thứ sinh, cây bụi và đất trồng cây ăn quả.... Nên trồng ở những vùng đã có cây tạo tán, thuận tiện điều kiện nước tưới hoặc trong đất có độ ẩm cao.

Chọn giống Khôi nhung

Viện Nghiên cứu và Phát triển Lâm nghiệp đã nghiên cứu và nhân giống thành công giống Khôi tía theo phương pháp nuôi cấy mô tế bào.

Tiêu chuẩn cây giống: Cây giống có chiều cao 30-40cm, trên cây có 4-6 lá thật và có bộ rễ khỏe mạnh. Cây con không bị sâu bệnh, không bị rỗng lõi và cụt ngọn. Tuổi cây khi xuất vườn từ 4-5 tháng.

Kĩ thuật trồng cây Khôi nhung

Thời vụ, phương thức và mật độ trồng khôi nhung

Thời vụ trồng: miền Bắc trồng vào vụ xuân từ tháng 2-4, miền Nam trồng vào đầu mùa mưa từ tháng 5-7. Nên trồng những ngày trời râm mát hoặc mưa nhỏ, trồng vào buổi sáng sớm hoặc chiều mát.

Phương thức: trồng thuần loài (thâm canh và che lưới đen bên trên) hoặc trồng hỗn giao, xen canh.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÁI NGUYÊN VIỆN NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT TRIỂN LÂM NGHIỆP

Mật độ trồng: Tùy vào điều kiện từng vùng sẽ có mật độ trồng khác nhau. Trồng thuần loài, có thể trồng với mật độ 0,5x0,5m, trồng 20.000 cây/ha trên đất bằng phẳng và có kỹ thuật chăm sóc tốt. Vùng núi dốc, kỹ thuật chưa cao ta nên trồng 1x1m, trồng 10.000-12.000 cây/ha. Trồng xen dưới tán rừng mật độ 5000-6000 cây/ha.

Trồng Khôi Nhung

Đào hố và bón phân

Đào hố: kích thước 20x20x20cm, theo hình nanh sấu, hố hàng trên so le với hố hàng dưới.

Bón phân: bón lót 0,2kg hỗn hợp phân chuồng + NPK đã được ủ sẵn theo tỉ lệ 1kg NPK + 20kg phân chuồng hoai mục. Phân được ủ trước khi trồng 20-30 ngày. Trộn đều với đất trong hố trước khi trồng cây 7-10 ngày.

Trồng cây

Dùng tay hoặc dao đào 1 lỗ nhỏ ở giữa hố đã ủ phân sâu hơn chiều dài của bầu cây 1-2cm. Dùng kéo hoặc dao cắt vỏ bầu, đặt cây vào giữa hố vừa đào, đặt nhẹ nhàng để tránh làm vỡ bầu. Giữ cho cây thẳng và lấp đất lèn chặt bầu. Đối với rừng trồng thuần loài ta phải che lưới đen bên trên để che nắng cho cây và giữ ẩm cho cây.

Chăm sóc cây Khôi nhung

TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM THÁI NGUYÊN VIỆN NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT TRIỂN LÂM NGHIỆP

Thường xuyên kiểm tra độ ẩm của vườn cây. Nếu thấy cây bị thiếu nước phải tiến hành tưới bổ xung 1-2 lần/tuần. Xử lí cỏ dại và trồng dặm lại những cây bị chết. Khi cây đã lên tốt có thể phun thêm phân bón lá hoặc bón thêm phân chuồng hoai mục + NPK tăng lớp mùn cho đất để cây khôi sinh trưởng nhanh hơn.

Vườn Cây Khôi Nhung

Kiểm tra nếu có sâu ăn lá thì nên có biện pháp xử lí kịp thời. Hiện tại có rất ít loài sâu hại đến cây khôi. Không cho trâu, bò và các loại gia súc khác vào vườn cây.

Thu hoạch Lá khôi

Sau khoảng 3-4 tháng cây bắt đầu cho thu hoạch lá. Chọn những lá già, lá bánh tẻ phía dưới ngọn cây. Hái bằng tay hoặc dùng kéo cắt sát cuống lá, để lại các lá non phía trên. Thu hoạch lá khôi vào buổi sáng sớm hoặc chiều mát. Sau khi thu hái lá khôi về phơi khô dưới ánh nắng mặt trời. Bảo quản nơi khô ráo thoáng mát.

Mỗi năm lá khôi cho thu hoạch từ 4-5 lứa. Mỗi lứa thu hoạch cho thu 0,2-0,3kg lá tươi/cây, lượng thu tăng theo các năm. Cây khôi nhung cho thu hoạch trên 10 năm.